

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวบ้านขุนช่างเคี่ยน ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ศึกษาระดับการรับรู้ข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยน
2. ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน
3. ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน
4. ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนที่มีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน
5. ศึกษาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของบ้านขุนช่างเคี่ยน

โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายการบ้านขุนช่างเคี่ยน จากการสุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 260 คน และการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน ผู้วิจัยขอนำเสนองานวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะสังคมประชากร การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ทักษะเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
- 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะสังคมประชากร การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบ้านขุนช่างเคี่ยน ตำบลช่างเคี่ยน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 742 คน จากการสุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 260 คน ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตาราง

ตาราง 2 แสดงข้อมูลคุณลักษณะทางสังคมประชากร จำแนกตามเพศ และอายุ (n = 260)

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ			
ชาย		129	49.60
หญิง		131	50.40
รวม		260	100.00
อายุ (ปี)	Min = 15	Max = 60	$\bar{X} = 34.18$
ต่ำกว่า 20 ปี		58	22.30
21 – 40 ปี		106	40.80
41 – 59 ปี		92	35.40
60 ปีขึ้นไป		4	1.50
รวม		260	100.00

จากตาราง 2 แสดงข้อมูลคุณลักษณะทางสังคมประชากร จำแนกตามเพศ และอายุ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

เพศ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 50.40 รองลงมา เป็นเพศชาย จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 49.60 ตามลำดับ

อายุ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ มีอายุ 21 – 40 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 รองลงมาช่วงวัยกลางคน มีอายุ 41 – 59 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 35.40 ช่วงวัยรุ่น ต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 22.30 และช่วงวัยสูงอายุ อายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 ตามลำดับ

ตาราง 3 แสดงข้อมูลคุณลักษณะทางสังคมประชากร จำแนกตามอาชีพ

(n = 260)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	64	24.60
เกษตรกรรวม	124	47.70
รับจ้างทั่วไป	47	18.10
พนักงานบริษัท	5	1.90
ค้าขาย	12	4.60
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	8	3.10
รวม	260	100.00

จากตาราง 3 แสดงข้อมูลคุณลักษณะทางสังคมประชากร จำแนกตามอาชีพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

อาชีพ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 47.70 รองลงมาเป็นนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 24.60 รับจ้างทั่วไป จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 18.10 ค้าขาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.60 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10 และพนักงานบริษัท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.90 ตามลำดับ

ตาราง 4 แสดงข้อมูลคุณลักษณะทางสังคมประชากร จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

(n = 260)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	116	44.60
5,001 – 10,000 บาท	81	31.20
10,001 – 15,000 บาท	52	20.00
15,001 – 20,000 บาท	8	3.10
มากกว่า 20,001 บาท	3	1.20
รวม	260	100.00

จากตาราง 4 แสดงข้อมูลคุณลักษณะทางสังคมประชากร จำแนกตามรายได้ต่อเดือน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

รายได้ต่อเดือน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 44.60 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 31.20 รายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 รายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10 และรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นคิดเป็นร้อยละ 1.20 ตามลำดับ

ตาราง 5 แสดงข้อมูลคุณลักษณะทางสังคมประชากร จำแนกตามระดับการศึกษา

(n = 260)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	35	13.50
ประถมศึกษา	39	15.00
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – ม.3)	93	35.80
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – ม.6) / ระดับอาชีวศึกษา (ปวช.)	56	21.50
อนุปริญญา (ปวส.)	21	8.10
ปริญญาตรี / สูงกว่า	16	6.20
รวม	260	100.00

จากตาราง 5 แสดงข้อมูลคุณลักษณะทางสังคมประชากร จำแนกตามระดับการศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – ม.3) จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 35.80 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.4 – ม.6) / ระดับอาชีวศึกษา (ปวช.) จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50 ระดับประถมศึกษา จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 ไม่ได้เรียน จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 ระดับอนุปริญญา (ปวส.) จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 8.10 และระดับปริญญาตรี / สูงกว่า จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 6.20 ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงข้อมูลคุณลักษณะทางสังคมประชากร จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว ทั้งหมด และความสามารถในการอ่านภาษาไทย

(n = 260)

ข้อมูลทั่วไป			จำนวน (คน)	ร้อยละ
สมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด	Min = 1	Max = 17	$\bar{X} = 6.59$	
1 – 3 คน			6	2.30
4 – 6 คน			137	52.70
7 – 9 คน			97	37.30
มากกว่า 10 คน			20	7.70
รวม			260	100.00
ความสามารถในการอ่านภาษาไทย				
ได้			241	92.7
ไม่ได้			19	7.3
รวม			260	100.00

จากตาราง 6 แสดงข้อมูลคุณลักษณะทางสังคมประชากร จำแนกตามระดับการศึกษา และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน จำนวนสมาชิกสูงสุด 17 คน จำนวนสมาชิกเฉลี่ย 6.59 คน ครัวเรือนส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิก 4 – 6 คน จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 52.70 รองลงมา มีจำนวนสมาชิก 7 – 9 คน จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 37.30 จำนวนสมาชิกมากกว่า 10 คน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 7.70 จำนวน และสมาชิก 1 – 3 คน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.30

ความสามารถในการอ่านภาษาไทย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อ่านภาษาไทยได้ จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 92.70 อ่านภาษาไทยไม่ได้ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 7.30 ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงข้อมูลคุณลักษณะทางสังคมประชากร จำแนกตามการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ตำแหน่งในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม (กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าไม้) (n = 260)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้		
เข้าร่วมบางครั้ง	24	9.2
เข้าร่วมทุกครั้ง	122	46.9
ไม่เข้าร่วม	114	43.8
รวม	260	100.00
ตำแหน่งในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าไม้		
หัวหน้า/รองหัวหน้า	2	0.8
กรรมการ	9	3.5
สมาชิก	111	42.7
ไม่เป็น	138	53.1
รวม	260	100.00

จากตาราง 7 แสดงข้อมูลคุณลักษณะทางสังคมประชากร จำแนกตามการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ตำแหน่งในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม (กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าไม้) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 46.90 รองลงมาไม่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 43.80 และเข้าร่วมกิจกรรมบางครั้ง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 ตามลำดับ

ตำแหน่งในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม (กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าไม้)

ตำแหน่งในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม (กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าไม้) ส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าร่วม จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 53.10 รองลงมาเป็นสมาชิก จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 42.70 กรรมการ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 และหัวหน้า/รองหัวหน้า จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80

ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จำแนกตามประเภทการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อ

(n = 260)

การรับรู้ข่าวสาร	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ	ลำดับ
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อ				
หนังสือพิมพ์	3.41	1.02	ปานกลาง	3
วิทยุ	3.72	0.97	สูง	2
โทรทัศน์	3.98	1.02	สูง	1
นิตยสาร	3.14	1.01	ปานกลาง	4
โปสเตอร์	2.89	1.02	ปานกลาง	6
เอกสารแผ่นพับ	2.55	0.89	ปานกลาง	7
หออกระจายข่าว	3.07	0.93	ปานกลาง	5
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อรวม	3.28	1.07	ปานกลาง	

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จำแนกตามประเภทการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อ กลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 เมื่อพิจารณาในรายประเด็นพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่ออยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ โทรทัศน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 วิทยุ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 นิตยสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 หออกระจายข่าว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 โปสเตอร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 เอกสารแผ่นพับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จำแนกตามประเภทการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากผู้สื่อสาร (n=260)

การรับรู้ข่าวสาร	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ	ลำดับ
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากผู้สื่อสาร				
เจ้าหน้าที่ อบต.	3.03	0.74	ปานกลาง	7
เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ	3.68	0.84	สูง	1
เจ้าหน้าที่สถานีควบคุมไฟป่า	3.63	0.82	ปานกลาง	2
เจ้าหน้าที่หน่วยจัดการต้นน้ำ	3.35	0.86	ปานกลาง	3
เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน	2.95	0.79	ปานกลาง	8
เจ้าหน้าที่สถานีวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	2.90	0.92	ปานกลาง	9
ครู/อาจารย์	3.15	0.92	ปานกลาง	5
พระสงฆ์	2.75	0.85	ปานกลาง	10
ผู้ใหญ่บ้าน	3.23	0.94	ปานกลาง	4
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	3.15	0.91	ปานกลาง	5
คณะกรรมการหมู่บ้าน	3.10	0.96	ปานกลาง	6
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากผู้สื่อสารรวม	3.17	0.91	ปานกลาง	

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จำแนกตามประเภทการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากผู้สื่อสาร กลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 เมื่อพิจารณาในรายประเด็นพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากผู้สื่อสารอยู่ในระดับสูง ได้แก่ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากผู้สื่อสารอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เจ้าหน้าที่สถานีควบคุมไฟป่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 เจ้าหน้าที่หน่วยจัดการต้นน้ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 ผู้ใหญ่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 ครู/อาจารย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 คณะกรรมการหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 เจ้าหน้าที่ อบต. มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 เจ้าหน้าที่สถานีวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 พระสงฆ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ จำแนกตามหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ (n = 260)

ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ	ลำดับ
หลักการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้				
1. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หมายถึง การใช้ ทรัพยากรป่าไม้ให้เกิดประโยชน์ และต้อง คำนึงถึงสภาพแวดล้อมด้วย	2.90	0.32	สูง	1
2. ป่าไม้เป็นศูนย์รวมของความหลากหลายและ มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ	2.85	0.40	สูง	4
3. พื้นที่ป่าที่อุดมสมบูรณ์มีผลทำให้ฝนตกต้อง ตามฤดูกาล	2.84	0.42	สูง	5
4. ป่าไม้เป็นแหล่งอาหารและเป็นที่อยู่อาศัยของ สัตว์ป่า	2.87	0.39	สูง	2
5. การให้ความรู้และข้อมูลที่ต้องการแก่ราษฎรจะ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการช่วยอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้	2.86	0.37	สูง	3
หลักการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้รวม	2.86	0.38	สูง	

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านหลักการ
อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 เมื่อพิจารณาใน
รายละเอียดพบว่า ความรู้ด้านหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หมายถึง การใช้ทรัพยากรป่าไม้ให้
เกิดประโยชน์ และต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมด้วย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ป่าไม้เป็นแหล่งอาหาร
และเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87 การให้ความรู้และข้อมูลที่ต้องการแก่ราษฎร
จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 ป่าไม้เป็นศูนย์
รวมของความหลากหลายและมีความสำคัญต่อระบบนิเวศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85 พื้นที่ป่าที่อุดม
สมบูรณ์มีผลทำให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84 ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ จำแนกตามวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ (n = 260)

ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ	ลำดับ
วิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้				
1. การปลูกต้นไม้เพิ่มมากขึ้นเป็นวิธีการหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	2.88	0.38	สูง	1
2. การรักษาป่าไม้ให้มีสภาพสมบูรณ์จะทำให้มีน้ำไว้ใช้สอยตลอดปี	2.86	0.38	สูง	2
3. การใช้วัสดุอุปกรณ์อื่น เช่น อลูมิเนียม เหล็ก ทดแทนการใช้ไม้ ถือว่าเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แนวทางหนึ่ง	2.42	0.61	สูง	4
4. การกำหนดให้ป่าเป็นอุทยานแห่งชาติ ถือว่าเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	2.76	0.48	สูง	3
5. การแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมในพื้นที่ป่าเป็นหน้าที่ของส่วนราชการเท่านั้น	2.21	0.86	ปานกลาง	5
วิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้รวม	2.62	0.63	สูง	

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ความรู้ด้านวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การปลูกต้นไม้เพิ่มมากขึ้นเป็นวิธีการหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 การรักษาป่าไม้ให้มีสภาพสมบูรณ์จะทำให้มีน้ำไว้ใช้สอยตลอดปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 การกำหนดให้ป่าเป็นอุทยานแห่งชาติ ถือว่าเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 การใช้วัสดุอุปกรณ์อื่น เช่น อลูมิเนียม เหล็ก ทดแทนการใช้ไม้ ถือว่าเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แนวทางหนึ่ง 2.42 และความรู้ด้านวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมในพื้นที่ป่าเป็นหน้าที่ของส่วนราชการเท่านั้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.21 ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ จำแนกตามการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ (n = 260)

ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ	ลำดับ
การใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้				
1. อุณหภูมิของโลกที่เพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบันส่วน หนึ่งมาจากการตัดไม้ทำลายป่า	2.07	0.86	ปานกลาง	4
2. การเข้าไปบุกรุกป่าเพื่อจับจองที่ดินทำกินใน เขตป่าอนุรักษ์เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย	2.73	0.54	สูง	2
3. การทำไร่หมุนเวียนเป็นการทำลายทรัพยากร ป่าไม้	1.98	0.92	ปานกลาง	5
4. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ช่วยป้องกัน ปัญหาโรคติดต่อ	2.55	0.59	สูง	3
5. การใช้ยาฆ่าแมลง และสารเคมีบริเวณที่ติด กับเขตป่าไม้ส่งผลต่อประชากร สัตว์ป่า และ ป่าไม้	2.77	0.54	สูง	1
การใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้รวม	2.42	0.78	สูง	

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการใช้
ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ กลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.42 เมื่อพิจารณา
ในรายประเด็นพบว่า ความรู้ด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การใช้ยาฆ่าแมลง และสารเคมีบริเวณที่ติดกับเขตป่าไม้ส่งผลต่อ
ประชากร สัตว์ป่า และป่าไม้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 การเข้าไปบุกรุกป่าเพื่อจับจองที่ดินทำกินใน
เขตป่าอนุรักษ์เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ช่วยป้องกัน
ปัญหาโรคติดต่อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 และความรู้ด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ใน
ระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ อุณหภูมิของโลกที่เพิ่มสูงขึ้นใน
ปัจจุบันส่วนหนึ่งมาจากการตัดไม้ทำลายป่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.07 การทำไร่หมุนเวียนเป็นการ
ทำลายทรัพยากรป่าไม้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.98 ตามลำดับ

ตาราง 13 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้

(n = 260)

ทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ	ลำดับ
1. ป่าไม้ในเขตรับผิดชอบของหมู่บ้านมีจำนวน น้อยลง	2.75	1.36	ปานกลาง	13
2. ปัจจุบันการบุกรุกทำลายป่ามีมากกว่าการ ปลูกป่าทดแทน	2.81	1.41	ปานกลาง	12
3. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับคนใน หมู่บ้านในการรับรู้ถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร ป่าไม้เป็นไปได้เป็นอย่างดี	4.01	0.58	สูง	5
4. ผู้ลักลอบตัดไม้ทำลายป่าต้องมีการจับกุม อย่างเข้มงวดและลงโทษสถานหนักเพื่อ ผู้กระทำความผิดจะได้ลดลง	3.97	0.68	สูง	6
5. การนำวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่เป็นพิษต่อ สิ่งแวดล้อมเข้ามาทดแทนการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ ช่วยลดการใช้ทรัพยากร	3.44	1.07	ปานกลาง	11
6. คนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ร่วมกัน	4.12	0.62	สูง	2
7. การส่งเสริมการปลูกป่าของหน่วยงานรัฐบาล เป็นสิ่งสำคัญ สมควรที่กระทำอย่างต่อเนื่อง	4.12	0.67	สูง	2
8. หากตัดต้นไม้โดยไม่ทำพิธีบวงสรวงจะทำให้ ผีหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ลงโทษได้	3.52	1.20	ปานกลาง	9
9. ป่าไม้ขึ้นเองตัดฟันแล้วไม่ต้องปลูกทดแทนก็ ได้	3.78	0.93	สูง	8

ตาราง 13 (ต่อ)

ทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ	ลำดับ
10. หากไม่มีป่าไม้ ก็จะไม่มียน้ำและไม่มีข้าว ปลาอาหารไว้กิน	3.86	0.78	สูง	7
11. ควรมีการปลูกจิตสำนึกในคุณค่าและ ประโยชน์ของทรัพยากรป่าไม้ให้แก่ เยาวชนต่อไป	4.12	0.66	สูง	2
12. การเผาป่าไม่ได้เป็นการทำลายป่าไม้ เพราะเมื่อฝนตกป่าไม้ก็จะกลับฟื้นขึ้นมา เหมือนเดิม	3.48	1.33	ปานกลาง	10
13. ปัญหาการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าเป็น ปัญหาที่ต้องรีบดำเนินการแก้ไขอย่าง เร่งด่วน	4.07	0.70	สูง	4
14. บริเวณที่ดินรกร้างว่างเปล่าควรมีการปลูก ต้นไม้เพิ่มขึ้นทดแทน	4.13	0.61	สูง	1
15. เราสามารถใช้ประโยชน์จากต้นไม้ได้ ทุกๆ ส่วน เช่น กิ่ง ใบ ลำต้น ราก เป็นต้น	4.11	0.60	สูง	3
ทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ รวม	3.75	1.03	สูง	

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 เมื่อพิจารณาในรายประเด็นพบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ บริเวณที่ดินรกร้างว่างเปล่าควรมีการปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้นทดแทน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 คนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 การส่งเสริมการปลูกป่าของหน่วยงานรัฐบาลเป็นสิ่งสำคัญ สมควรที่กระทำอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ควรมีการปลูกจิตสำนึกในคุณค่าและประโยชน์ของทรัพยากรป่าไม้ให้แก่เยาวชนต่อไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 เราสามารถใช้ประโยชน์จากต้นไม้ได้ทุกๆ ส่วน เช่น กิ่ง ใบ ลำต้น ราก เป็นต้น

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ปัญหาการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าเป็นปัญหาที่ต้องรีบดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับคนในหมู่บ้านในการรับรู้ถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เป็นไปอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ผู้ลักลอบตัดไม้ทำลายป่าต้องมีการจับกุมอย่างเข้มงวดและลงโทษสถานหนักเพื่อผู้กระทำผิดจะได้ลดลง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 หากไม่มีป่าไม้ ก็จะไม่มีการใช้น้ำและไม่มีข้าวปลาอาหารไว้กิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ป่าไม้ขึ้นเองตัดฟันแล้วไม่ต้องปลูกทดแทนก็ได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หากตัดต้นไม้โดยไม่ทำพิธีบวงสรวงจะทำให้ผีหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ลงโทษได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 การเผาป่าไม้ได้เป็นการทำลายป่าไม้ เพราะเมื่อฝนตกป่าไม้ก็จะกลับฟื้นขึ้นมาเหมือนเดิม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 การนำวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมเข้ามาทดแทนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ช่วยลดการใช้ทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 ปัจจุบันการบุกรุกทำลายป่ามีมากกว่าการปลูกป่าทดแทน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81 ป่าไม้ในเขตรับผิดชอบของหมู่บ้านมีจำนวนน้อยลง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 ตามลำดับ

ตาราง 14 แสดงผลวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
จำแนกตามด้านการป้องกัน (n = 260)

พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ	ลำดับ
การป้องกัน				
1. ช่วยตรวจตราพื้นที่ป่าไม้ในเขตรับผิดชอบของหมู่บ้าน	3.70	0.98	สูง	2
2. กีดกันผู้บุกรุกแผ้วถางป่าในเขตรับผิดชอบของหมู่บ้าน	3.48	1.05	ปานกลาง	5
3. ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการป้องกันรักษาป่าไม้ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของหมู่บ้าน โดยช่วยสอดส่องดูแล รักษาป่าไม้ไม่ให้คนนอกเข้ามาตัดไม้ทำลายป่า	3.64	0.94	ปานกลาง	3
4. รายงานผู้นำหมู่บ้านหรือเจ้าหน้าที่ป่าไม้เมื่อพบเห็นผู้บุกรุกตัดต้นไม้ทำลายป่าในเขตพื้นที่รับผิดชอบของหมู่บ้าน	3.53	0.99	ปานกลาง	4
5. มีการทำแนวกันไฟ ดับไฟป่า เดินยามไฟป่ารอบบริเวณหมู่บ้าน เพื่อป้องกันไฟป่าในหน้าแล้ง	3.85	0.91	สูง	1
พฤติกรรมการป้องกันรวม	3.64	0.98	ปานกลาง	

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการป้องกันกลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการป้องกันอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ราษฎรมีการทำแนวกันไฟ ดับไฟป่า เดินยามไฟป่ารอบบริเวณหมู่บ้าน เพื่อป้องกันไฟป่าในหน้าแล้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ช่วยตรวจตราพื้นที่ป่าไม้ในเขตรับผิดชอบของหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 และพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการป้องกันอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการป้องกันรักษาป่าไม้ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของหมู่บ้าน โดยช่วยสอดส่องดูแล รักษาป่าไม้ไม่ให้คนนอกเข้ามาตัดไม้ทำลายป่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 รายงานผู้นำหมู่บ้านหรือเจ้าหน้าที่ป่าไม้เมื่อพบเห็นผู้บุกรุกตัดต้นไม้ทำลายป่าในเขตพื้นที่รับผิดชอบของหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 กีดกันผู้บุกรุกแผ้วถางป่าในเขตรับผิดชอบของหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 ตามลำดับ

ตาราง 15 แสดงผลวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
จำแนกตามด้านการดูแลรักษา (n = 260)

พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ	ลำดับ
การดูแลรักษา				
1. เข้าป่าด้วยวิธีการเดิน และไม่นำพันธุ์ไม้ กลับมาที่บ้าน ไม่ทิ้งขยะในป่า	3.72	0.93	สูง	3
2. เข้าร่วมโครงการปลูกและอนุรักษ์ต้นไม้ ของหมู่บ้านที่อยู่อาศัย	3.76	0.92	สูง	1
3. ช่วยปลูกป่าเพื่อปรับปรุงสภาพป่าเสื่อม โทรมบริเวณเขตพื้นที่รับผิดชอบของ หมู่บ้านให้มีความอุดมสมบูรณ์	3.75	0.91	สูง	2
4. มีส่วนร่วมในการสร้างฝายชะลอความชุ่ม ชื้น เพื่อเป็นการชะลอการไหลของน้ำ	3.75	0.94	สูง	2
5. เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ที่ทางราชการหรือเอกชน จัดขึ้น	3.62	0.89	ปานกลาง	4
พฤติกรรมการดูแลรักษา	3.72	0.91	สูง	

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการดูแลรักษา
กลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า
พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการดูแลรักษาอยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก
มากไปหาน้อย ได้แก่ เข้าร่วมโครงการปลูกและอนุรักษ์ต้นไม้ของหมู่บ้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.76 ช่วยปลูกป่าเพื่อปรับปรุงสภาพป่าเสื่อมโทรมบริเวณเขตพื้นที่รับผิดชอบของหมู่บ้าน
ให้มีความอุดมสมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 มีส่วนร่วมในการสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น เพื่อเป็น
การชะลอการไหลของน้ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 เข้าป่าด้วยวิธีการเดิน และไม่นำพันธุ์ไม้กลับมาที่
บ้าน ไม่ทิ้งขยะในป่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการดูแล
รักษาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ทาง
ราชการหรือเอกชนจัดขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 ตามลำดับ

ตาราง 16 แสดงผลวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมการณ์อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
จำแนกตามด้านการส่งเสริม (n = 260)

พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ	ลำดับ
การส่งเสริม				
1. มีการใช้วัสดุอื่น เช่น เหล็ก กระเบื้อง อลูมิเนียม ทดแทนการใช้ไม้	3.25	1.05	ปานกลาง	5
2. ไม่สนับสนุนการซื้อขายของป่า เช่น กล้วยไม้ป่าตามริมถนน หรือล่าสัตว์ป่า	3.73	0.99	สูง	1
3. ปลูกต้นไม้ในแปลงที่ดินทำกินและที่อยู่ อาศัยอยู่เสมอเพื่อให้มีไม้ใช้สอย	3.42	1.02	ปานกลาง	3
4. มีส่วนช่วยในการรณรงค์ส่งเสริมด้านการ อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เช่น ช่วยแจก โปสเตอร์ แผ่นภาพ	3.37	1.05	ปานกลาง	4
5. มีส่วนช่วยรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้คนใน ชุมชนเห็นความสำคัญของป่าไม้	3.62	0.97	ปานกลาง	2
พฤติกรรมการณ์ไม่ทำลายรวม	3.48	1.03	ปานกลาง	

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการส่งเสริม
กลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 เมื่อพิจารณาในรายประเด็นพบว่า
พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการส่งเสริมอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ไม่สนับสนุนการซื้อขาย
ของป่า เช่น กล้วยไม้ป่าตามริมถนน หรือล่าสัตว์ป่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และพฤติกรรมการณ์
อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการส่งเสริมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหา
น้อย ได้แก่ มีส่วนช่วยรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของป่าไม้ มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.62 ปลูกต้นไม้ในแปลงที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยอยู่เสมอเพื่อให้มีไม้ใช้สอย มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.42 มีส่วนช่วยในการรณรงค์ส่งเสริมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เช่น ช่วยแจก
โปสเตอร์ แผ่นภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 มีการใช้วัสดุอื่น เช่น เหล็ก กระเบื้อง อลูมิเนียม ทดแทน
การใช้ไม้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 ตามลำดับ

4.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 การรับรู้ข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของหมู่บ้านบ้านขุนช่างเคี่ยนอยู่ในระดับต่ำ

ตาราง 17 แสดงระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อ	3.28	1.07	ปานกลาง
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากผู้สื่อสาร	3.17	0.91	ปานกลาง
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้รวม	3.20	0.98	ปานกลาง

จากตาราง 17 พบว่า ค่าเฉลี่ยพฤติกรรม ($\bar{X}$) = 3.20 การแปลผลระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สรุปได้ว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวบ้านขุนช่างเคี่ยน ตำบลช่างเคี่ยน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 18 แสดงระดับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ
หลักการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	2.86	0.38	สูง
วิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	2.62	0.63	สูง
การใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้	2.42	0.78	สูง
ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้รวม	2.64	0.64	สูง

จากตาราง 18 พบว่า ค่าเฉลี่ยพฤติกรรม ($\bar{X}$) = 2.64 การแปลผลระดับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยรวมอยู่ในระดับสูง จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สรุปได้ว่า ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวบ้านขุนช่างเคี่ยน ตำบลช่างเคี่ยน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับสูง

ตาราง 19 แสดงระดับทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ
ทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้รวม	3.75	1.03	สูง

จากตาราง 19 พบว่า ค่าเฉลี่ยพฤติกรรม ($\bar{X}$) = 3.75 การแปลผลระดับทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยรวมอยู่ในระดับสูง จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สรุปได้ว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวบ้านขุนช่างเคี่ยน ตำบลช่างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับสูง

ตาราง 20 แสดงระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ
การป้องกัน	3.60	0.98	ปานกลาง
การดูแลรักษา	3.72	0.91	สูง
การส่งเสริม	3.48	1.03	ปานกลาง
พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้รวม	3.60	0.98	ปานกลาง

จากตาราง 20 พบว่า ค่าเฉลี่ยพฤติกรรม ($\bar{X}$) = 3.60 การแปลผลระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวบ้านขุนช่างเคี่ยน ตำบลช่างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 2 ชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน

ตาราง 21 แสดงข้อมูลทั่วไปของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)
ต่ำ	32	2.16	0.677
ปานกลาง	181	2.39	0.511
สูง	47	2.60	0.496
รวม	260	2.40	0.542

จากตาราง 21 แสดงข้อมูลทั่วไปของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับปานกลาง จำนวน 181 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 รองลงมาคือ ระดับสูง จำนวน 47 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 และระดับต่ำ จำนวน 32 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.16 ตามลำดับ

ตาราง 22 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.730	2	1.865	6.614	.002**
ภายในกลุ่ม	72.466	257	.282		
รวม	76.196	259			

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ (α) < 0.01 *** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ (α) < 0.001

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน จะมีระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตาราง 23 แสดงสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	$\bar{X}$	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
		0.677	0.511	0.496
ต่ำ	0.677	-	-35	-44**
ปานกลาง	0.511		-	-21
สูง	0.496			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 23 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับสูงมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากกว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.01$

สมมติฐานที่ 3 ชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน

ตาราง 24 แสดงข้อมูลทั่วไปของความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ความรู้	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน
		($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)
ต่ำ	3	1.33	0.577
ปานกลาง	24	2.25	0.676
สูง	233	2.42	0.513
รวม	260	2.40	0.542

จากตาราง 24 แสดงข้อมูลทั่วไปของความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับสูง จำนวน 233 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.42 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 24 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25 และระดับต่ำ จำนวน 3 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.33 ตามลำดับ

ตาราง 25 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.094	2	2.047	8.280	0.001**
ภายในกลุ่ม	72.102	257	0.281		
รวม	76.196	259			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $(\alpha) < 0.05$ ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $(\alpha) < 0.01$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน จะมีระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตาราง 26 แสดงสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ระดับความรู้	$\bar{X}$	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
		0.577	0.676	0.512
ต่ำ	0.577	-	-0.92	-1.09**
ปานกลาง	0.676		-	-0.17
สูง	0.512			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 26 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับสูง มีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากกว่าความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.01$

สมมติฐานที่ 4 ชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนที่มีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน

ตาราง 27 แสดงข้อมูลทั่วไปของทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ทัศนคติ	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)
ต่ำ	2	1.00	0.000
ปานกลาง	137	2.18	0.452
สูง	121	2.67	0.490
รวม	260	2.40	0.542

จากตาราง 27 แสดงข้อมูลทั่วไปของทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับปานกลาง จำนวน 137 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.18 รองลงมาคือ ระดับสูง จำนวน 121 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 และระดับต่ำ จำนวน 2 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 ตามลำดับ

ตาราง 28 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จำแนกตามทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	19.624	2	9.812	44.574	.000***
ภายในกลุ่ม	56.572	257	0.220		
รวม	76.196	259			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 *** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ (α) < 0.001

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จำแนกตามทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน จะมีระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ตาราง 29 แสดงสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จำแนกตามทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ระดับทัศนคติ	$\bar{X}$	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
		0.000	0.452	0.490
ต่ำ	0.000	-	-1.18	-1.67***
ปานกลาง	0.452		-	-.49***
สูง	0.490			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 *** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $(\alpha) < 0.001$

จากตาราง 29 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับสูงมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากกว่าทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.001$ และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับสูงมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากกว่าทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.001$

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

4.3.1 การวิเคราะห์ แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย และเจ้าหน้าที่สถานีควบคุมไฟป่า

1) สภาพทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่รับผิดชอบบ้านขุนช่างเคี่ยน และปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้

พื้นที่บ้านขุนช่างเคี่ยน ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ตามพระราชกฤษฎีกา พ.ศ. 2524 และอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าดอยสุเทพ ตากฎกระทรวงฉบับที่ 25 พ.ศ. 2507 ดังนั้นสภาพทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่จึงเป็นป่าที่ค่อนข้างสมบูรณ์ มีปริมาณน้ำใช้เพียงพอ เนื่องจากมีการป้องกัน ดูแลรักษาจากเจ้าหน้าที่และราษฎรในการร่วมมือกันรักษาพื้นที่ป่าเอาไว้ แม้ว่าบางพื้นที่จะมีการทำสวนไร่นาเพื่อการประกอบอาชีพ ส่วนในด้านปัญหาที่พบในพื้นที่คือ การลักลอบตัดต้นไม้จากการเพิ่มขึ้นของประชากรทำให้มีการขยายตัวของหมู่บ้าน ความต้องการใช้ไม้เพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัยและทำอุปกรณ์เครื่องใช้ไม้สอยมีมากขึ้น และการเปลี่ยนพื้นที่ป่าไม้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม จึงจำเป็นต้อง

อาศัยที่ดินเป็นปัจจัยพื้นฐานในการผลิต จึงมีการขยายพื้นที่ทำกิน โดยการแผ้วถางพื้นที่ป่าเพื่อปลูกพืชทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้นอันเป็นสาเหตุให้พื้นที่ป่าถูกทำลาย และการขาดแคลนน้ำ

2) การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ในหมู่บ้าน

อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุยและชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนช่วยกันป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า โดยการช่วยกันดูแลสอดส่อง เดินออกตรวจลาดตระเวนพื้นที่ป่า ขอความร่วมมือกับผู้นำหมู่บ้าน ตัวแทนหมู่บ้านในการประชาสัมพันธ์ให้มีการตัดไม้ทำลายป่า ขยายพื้นที่เพิ่มเติม จัดกิจกรรมการปลูกต้นไม้เพิ่มเติมในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ การสร้างฝาย และส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม การทำเกษตรแบบหมุนเวียน รวมทั้งการฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธาร เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของชาวบ้านซึ่งเป็นชาวม้งให้มีความรักและหวงแหนทรัพยากรที่ตนเองมีอยู่ให้มืออยู่อย่างยั่งยืน และการดำเนินการตามกฎหมาย

3) หมู่บ้านขุนช่างเคี่ยนมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ชาวบ้านมีส่วนช่วยในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า โดยการช่วยดูแลรักษาและให้ความร่วมมือในการออกตรวจลาดตระเวนป่า ให้ความร่วมมือในการเข้าอบรมและเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เช่น ร่วมปลูกป่า สร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น ร่วมป้องกันการเกิดไฟป่า การทำแนวกันไฟป่าในทุกๆ ปี

4) ในปัจจุบันพบปัญหาในการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หรือไม่ อย่างไร มีวิธีการแก้ไขหรือวิธีการจัดการปัญหาอย่างไร

ชาวบ้านบางคนยังไม่ให้ความร่วมมือ เนื่องจากการมองคนละด้านกัน มีการจัดการโดยเข้าไปให้พูดคุย โน้มน้าว จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ทั้งผลดีผลเสียและประโยชน์ที่ราษฎรจะได้รับจากการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เพื่อให้ความคิดทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลนั้นเปลี่ยนแปลงไป

5) วิธีการในการส่งเสริมให้ชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนมีส่วนร่วม / เข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ และมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย และสถานีควบคุมไฟป่าเชียงใหม่ได้เข้าไปอบรมให้ความรู้แก่ชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องทุกปี การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็น เพื่อประกอบการ

ตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่างๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมีบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้มากขึ้นหรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ จัดกิจกรรมการปลูกป่า ฟืนฟูป่า เพื่อทดแทนป่าไม้ธรรมชาติ การปลูกหญ้าแฝกตามแนวพระราชดำริป้องกันการชะล้างทำลายดิน ส่งเสริมการทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ ส่งเสริมการขยายกระบวนการเรียนรู้ระบบเกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน วนเกษตร และการสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำ เช่น การทำฝายต้นน้ำลำธารหรือฝายชะลอน้ำ ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกให้ชาวบ้านได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ โดยการให้ความรู้ทั้งในระบบการศึกษาและนอกระบบ สถาบันการศึกษา เช่น การฝึกอบรม การเข้าค่ายเพื่อศึกษาระบบนิเวศป่าไม้ เป็นต้น รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมและการปรับพฤติกรรมการผลิตและการบริโภค เพื่อบรรเทาผลจากการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินการที่จะนำมาสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดอาสาสมัครสิ่งแวดล้อมระดับหมู่บ้าน เพื่อเป็นกลไกในการมีส่วนร่วมในการดูแล ป้องกันและฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งการจัดการในพื้นที่ป่าของหมู่บ้าน

4.3.2 การวิเคราะห์ แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลข้างเฟือก

1) สภาพทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่รับผิดชอบบ้านขุนช่างเคี่ยน และปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้

สภาพทรัพยากรป่าไม้ในปัจจุบันมีสภาพป่าสมบูรณ์ น้ำมีใช้ตลอดปีแต่ก็มีปริมาณที่ลดลง เนื่องจากประชากรมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และยังมีการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าเพื่อสร้างที่อยู่อาศัย และบุกรุกพื้นที่เพื่อใช้ในการเพาะปลูก

2) การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ในหมู่บ้าน

การขาดแคลนน้ำใช้องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำแท่งน้ำเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในช่วงขาดแคลน การบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าทางคณะกรรมการหมู่บ้านจะจับบุคคลที่กระทำผิดมาปรับ คนละ 1,000 บาท แล้วนำตัวส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ และร่วมกับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติตรวจสอบพื้นที่ป่า และส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาสีเขียวให้แก่ราษฎร

3) หมู่บ้านขุนช่างเคี่ยนมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการทำแนวกันไฟ ปลูกป่า จัดตั้งเวรยามในช่วงหน้าแล้ง เพื่อตรวจดูการเกิดไฟป่า และตั้งกฎเกณฑ์กติกาในหมู่บ้านเป็นข้อบังคับใช้ให้กับชาวบ้านในหมู่บ้าน

4) ในปัจจุบันพบปัญหาในการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หรือไม่ อย่างไร มีวิธีการแก้ไขหรือวิธีการจัดการปัญหาอย่างไร

ชาวบ้านบางคนยังไม่เห็นความดี คุณค่าของธรรมชาติ ไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การจัดการปัญหาก็พยายามชักจูง โน้มน้าวคนในหมู่บ้านให้เห็นถึงผลเสียที่จะตามมาจากการทำลายทรัพยากรป่าไม้

5) วิธีการในการส่งเสริมให้ชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนมีส่วนร่วม / เข้าไปมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมต่างๆ และมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ จัดอบรมให้ความรู้ ทำความเข้าใจกับราษฎรถึงผลดีผลเสียในการตัดไม้ทำลายป่า และการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยเชิญวิทยากรจากภายนอกเข้ามาให้ความรู้ สาธิตวิธีการในการอนุรักษ์

4.3.3 การวิเคราะห์ แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของผู้นำหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยน

1) สภาพทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่รับผิดชอบบ้านขุนช่างเคี่ยน และปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้

สภาพทรัพยากรป่าไม้ค่อนข้างสมบูรณ์แต่ก็มีจำนวนลดลง น้ำมีใช้ตลอดปีแต่ก็มีปริมาณลดลง เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร และชาวบ้านร่วมกันดูแลรักษา พื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในระยะเวลา 10 ปี ทำให้มีน้ำใช้ตลอดช่วงหน้าแล้ง

ปัญหาที่พบคือยังมีลักลอบตัดไม้ทำลาย ล่าสัตว์ ในบริเวณป่ารอบๆ หมู่บ้านอยู่บ้าง แต่ก็ลดลงจากอดีตเป็นอย่างมาก มีการบุกรุกขยายพื้นที่ทำกิน การเกิดไฟป่าในช่วงหน้าแล้ง

2) การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ในหมู่บ้าน

มีการประชาสัมพันธ์ จัดประชุมให้ชาวบ้านในหมู่บ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การดูแลรักษาต้นน้ำ โดยภาครัฐและหมู่บ้านเอง มีการจัดตั้งเวรยาม 24 ชั่วโมง จำนวน 10 คนทุกวันในหน้าแล้ง และขอความร่วมมือกับหน่วยงานอุทยานแห่งชาติ สถานีควบคุมไฟฟ้าเชียงใหม่ ในการช่วยกันดับไฟป่าและดูแลรักษาป่า

3) หมู่บ้านขุนช่างเคี่ยนมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการทำแนวกันไฟ ปลูกป่า มีการจัดตั้งเวรยาม 24 ชั่วโมง จำนวน 10 คน ตั้งแต่เดือนมีนาคม – มิถุนายน และมีการตั้งกฎเกณฑ์เพื่อให้มีความร่วมมือร่วมกัน เช่น ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่เข้าเวรยามไม่มาหรือขาด มีกฎเกณฑ์จะทำการปรับเป็นจำนวนเงิน 300 บาท และสร้างอาชีพเสริมรองจากการทำการเกษตรกรรม โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหมู่บ้านให้เป็นเชิงอนุรักษ์ โดยการปลูกต้นนางพญาเสือโคร่ง

4) ในปัจจุบันพบปัญหาในการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หรือไม่ อย่างไร มีวิธีการแก้ไขหรือวิธีการจัดการปัญหาอย่างไร

หมู่บ้านไม่มีไฟฟ้าใช้ทำให้ยังมีคนลักลอบตัดไม้ เก็บฝืน มาใช้ในกิจกรรมครอบครัว แต่หากมีไฟฟ้าใช้จะทำให้ลดปัญหาการตัดไม้ได้มาก

5) วิธีการในการส่งเสริมให้ชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนมีส่วนร่วม / เข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ และมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ จัดอบรมให้ความรู้ ทำความเข้าใจกับชาวบ้านให้หยุดการตัดไม้ทำลายป่า หยุดการล่าสัตว์ และให้หันมาอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ส่งเสริมให้เห็นถึงผลดีจากการทำกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เพื่อลดการบุกรุกพื้นที่ป่า ส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการให้ชาวบ้านร่วมมือกันสร้างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยฟื้นฟู พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยวให้ยั่งยืน และสามารถเชื่อมโยงธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชาวบ้าน ออกกฐระเบียขของหมู่บ้านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดูแลรักษาป่า และให้มีการจัดตั้งองค์กรที่ม้องค์ความรู้ในการให้ความรู้แก่ชาวบ้าน เพื่อสร้างความเข้าใจในการอนุรักษ์ที่มีทิศทางเดียวกัน เช่น เจ้าหน้าที่ป่าไม้มาให้ความรู้แก่ชาวบ้าน

4.3.3 การวิเคราะห์ แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวบ้านขุนช่างเคี่ยน

1) สภาพทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่รับผิดชอบบ้านขุนช่างเคี่ยน และปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้

สภาพทรัพยากรป่าไม้มีความสมบูรณ์แต่ก็มีจำนวนลดลง น้ำมีใช้ตลอดปีแต่ก็มีปริมาณลดลง สาเหตุเนื่องมาจากการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า และการเพิ่มขึ้นของประชากรในหมู่บ้าน แต่สภาพป่าโดยทั่วไปยังมีความสมบูรณ์อยู่

ปัญหาที่พบคือยังมีลักลอบตัดไม้ทำลาย ค่าสัตว์ ในบริเวณป่ารอบๆ หมู่บ้านอยู่บ้าง แต่ก็ลดลงจากอดีตเป็นอย่างมาก มีการบุกรุกขยายพื้นที่ทำกิน การทำไร่เลื่อนลอยเพาะปลูก การเกิดไฟป่าในช่วงหน้าแล้ง

2) การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ในหมู่บ้าน

ได้มีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ จัดประชุม จัดอบรมให้ความรู้กับราษฎรตั้งแต่เยาวชนจนถึงคนชราในหมู่บ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การดูแลรักษาต้นน้ำลำธารทั้งจากภาครัฐและหมู่บ้านเอง ทำการจัดกิจกรรมการปลูกป่าเพิ่มทุกปี บริเวณหมู่บ้าน พื้นที่ทำกินว่างเปล่าไม่ได้ใช้ประโยชน์แล้ว มีการจำกัดพื้นที่โดยตรวจวัดพื้นที่ทำกิน ที่อยู่อาศัย เพื่อไม่ให้มีการขยายเพิ่มเติม มีการจัดตั้งเวรยาม 24 ชั่วโมง จำนวน 10 คนทุกวันในช่วงหน้าแล้ง และมีการตั้งกฎเกณฑ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยราษฎรในหมู่บ้านเอง เช่น คนที่บุกรุกทำลายป่า ในครั้งแรกจะมีการตักเตือนจากผู้นำหมู่บ้านและชาวบ้าน แต่ถ้ายังคงกระทำต่อไปจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเข้าไปจับกุม

3) หมู่บ้านขุนช่างเคี่ยนมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการทำแนวกันไฟ สร้างฝาย ปลูกป่าทั้งบริเวณรอบๆ หมู่บ้านและต่างหมู่บ้าน ปลูกจิตสำนึก อบรม โดยวิทยากรจากภายนอกและภายในหมู่บ้านปีละครั้ง มีการจัดตั้งกลุ่มในการอนุรักษ์ภายในหมู่บ้าน และส่งเสริมการสร้างอาชีพรองจากการทำเกษตรกรรม โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหมู่บ้านให้เป็นเชิงอนุรักษ์

4) ในปัจจุบันพบปัญหาในการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หรือไม่ อย่างไร มีวิธีการแก้ไขหรือวิธีการจัดการปัญหาอย่างไร

ปัญหาที่พบคือ ชาวบ้านขาดจิตสำนึกในการดูแล หวงแหนทรัพยากรป่าไม้ของหมู่บ้าน เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่ยังคงมีแนวคิดแบบดั้งเดิมอยู่ ขาดงบประมาณในการดูแลรักษา แนวทางการแก้ไขคือ ต้องปรับเปลี่ยนแนวคิด ทัศนคติ และพฤติกรรมในการดำรงชีวิตแบบเดิมที่มีการย้ายพื้นที่ทำกินไปเรื่อยๆ โดยการอบรมให้ความรู้ และนำข้อมูลข่าวสารที่ชี้ให้เห็นถึงผลดีของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ผลเสียของการทำลายทรัพยากรป่าไม้ และบุคคลใดที่จะได้รับประโยชน์จากการกระทำสิ่งนั้นให้แก่ชาวบ้านในหมู่บ้านได้รับทราบ และขอความร่วมมือจากรายครัวในหมู่บ้านในการขอสนับสนุนเงินในการทำกิจกรรมต่างๆ

5) วิธีการในการส่งเสริมให้ชาวบ้านชุมชนข้างเคียงมีส่วนร่วม / เข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ และมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

บรรณรักษ์ ประชาสัมพันธ์ จัดอบรมให้ความรู้ ทำความเข้าใจกับชาวบ้านให้หยุดการตัดไม้ทำลายป่า หยุดการล่าสัตว์ และให้หันมาอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ชี้ให้เห็นถึงผลดีจากการทำกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จากวิทยากรภายนอกและภายในหมู่บ้าน เพื่อลดการบุกรุกพื้นที่ป่า ลดความขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ และมีทรัพยากรป่าไม้ไปจนถึงสืบลูกสืบหลาน จัดกิจกรรมที่มีการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เช่น การปลูกป่า การทำแนวกันไฟ เป็นต้น มีการตั้งกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของหมู่บ้าน ใช้วัสดุอื่นทดแทนการใช้ไม้ เช่น ปูน อลูมิเนียม ส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการให้ชาวบ้านร่วมมือกันสร้างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และควรมีการจัดตั้งป่าชุมชนให้แก่หมู่บ้าน โดยไม่ต้องไปเกี่ยวข้องกับป่าไม้โดยรอบหมู่บ้าน